

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ARAGÓ, 290 - TEL. 23994

— Miri, de pollastre no n'hi puc servir. Ara, si vol un d'aquests «pollos»...

REVISTA DE PREMSA

El Mundo Deportivo

COMUNICATS DE GUERRA.

"EL DÉI. EJERCITO DEL ESTE

El comunicado de ayer:

En lo que respecta a operaciones, nada de nuevo a la hora de dar este comunicado.

La aviación francesa ha volado una vez más por encima de la ciudad de Barcelona y ha lanzado veinte bombas sobre la población civil."

Quina vergonya! Què hi deurà dir el senyor Chautemps?

EL DILUVIO

L'Angel del bé Samblancat dona la bona nova de l'arribada del «estrénuo letrícola argentino» González Pacheco.

"Eso es lo que le han pedido nuestros obreros que traiga a González Pacheco en la cala del buque en que bogó."

Pel que es desprèn d'aquesta notícia, aquest benaventurat González Pacheco ha vingut d'Amèrica remant. Que el cel li tingui en compte!

la manca de durícies a les mans hom creu que és una persona instruída i un xic misteriosa, per la qual cosa es procedí a fer algunes investigacions relacionades amb les seves declaracions."

Ja cal que tots els que no tinguin durícies a les mans, s'espavilini a explicar el misteri de llurs vides.

La Rambla

Va publicar recentment la següent manxeta:

"¿Us feu càrrec, barcelonins, de la tragèdia heroica i sublim del poble de Madrid?"

Una nit, dues nits, ¿què són davant nou mesos?"

Es així mateix. Amb una mica de moderació durant aquestes una o dues nits, quantes febres puerperals s'evitarien!

La revista mensual «Nova Ibèria» es publicarà un mes no i un altre tampoc.

LA VANGUARDIA

FELICITAT SENSE COMPROMIS AMB UN BE

«La Vanguardia» publicà l'altre dia el següent anunci:

"NECESITO MUJER

joven, soltera o viuda, sin hijos, edad de 20 a 25 años, que sea de casa. Como yo soy solo en este mundo, por eso quiero una compañía para que sepa lo que se yo; yo soy inventor de una fórmula botánica, que es la curación de la Diabetes y mal de Estómago. Yo quiero una compañera pobre para que tenga un porvenir a mi lado, y será un bien de la humanidad entera, como yo soy; sin compromiso la mujer que le interese será feliz toda su vida. Para encontrarme, mañana, de 8 a 11, tarde, de 4 a 7, calle Cano, núm. 33, 4.º, 2.º, Pueblo Seco. Barcelona.

Ja teníem sospites que a la humanitat li passava alguna cosa estranya.

SOLIDARIDAD OBRERA

Alternant amb Pepe Bibarrambla, Simón Málaga s'encarrega de les altes especulacions espirituals del diari confederal.

"Problema: ¿de qué muerte vamos morir? ¡Ojalá que haya inteligencia! Es lo cierto que la guerra nos sorprendió, excesivamente desaplicados. ¡ganar tiempo!

La hebraico es, allá, catalítico para mongólico."

Don Diego, don Diego! Si no posem una mica d'enteniment, el mal que ens matarà serà la meningitis parabòlica.

També de la «Soli». Titulars a tres columnes:

"LA F. A. I. HACE UN LLAMADO A QUE INGRESEN EN SUS FILAS TODOS LOS LUCHADORES POR LA LIBERTAD"

Com s'ho devien arreglar per fer un «llamado» a tots els lluitadors?

LA PUBLICITAT

En la secció «Els Jutjats» publica les següents senyes d'un detingut:

"No portava documents, i anava abillat amb un vestit de pescador i espardenyas. Per bé que la roba que portava era força vella i quelcom destroçada, pels gestos i la manera d'explicar-se i

—Ep! Ara que ve a tomb, els volíem dir que nosaltres també ens els estimem, els pagesos...

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXI

NUM. 3024

EDITORIAL

La nostra paciència - No s'hi ha ficat ni el Papa - Els Drets de l'Home - El monstruós «No Llegiu L'Esquella»

No sabem si la nostra ploma podrà contenir la nostra legítima i genuïna indignació. Fins ara hem pogut callar. Hem esperat dia darrera dia la nota del Govern, l'excomunió del Papa, el discurs del senyor Eden i les dimissions de rigor. Però res d'això no s'ha produït, i davant d'aquest fet dolorós que ens deixa serens i estupefactes, preguntem: és que no funcionen, a Barcelona, els per bon nom anomenats Drets de l'Home? Es que els ciutadans, els gremis o els equips poden ésser atropellats i impunement a la vista del públic? La nostra resposta és terrible i acusadora: hem constatat que tot això és perfectament possible.

Quan aparegueren per les parets de Barcelona aquests cartells horribles i clandestins, on com dards dirigits contra les consciències honrades, s'incita el poble treballador a No Llegir L'Esquella, ens diguérem:

—«Això és el principi de la fi. Això acabarà les guerres. Davant d'un atac tan directe i monstruós, tothom s'unirà per a defensar els Principis Humans vexats i sucats pel fang. Seran suspeses les operacions de borsa, el sol s'aturarà, el món plegarà de donar voltes i, qui més, qui menys, tothom voldrà dir-hi la seva.»

Però res d'això no ha passat. Hi ha hagut qui, amb el pretext d'evitar mals majors, ha

dit que es tractava d'un fet consumat i que, en conseqüència, no calia amoinar-s'hi. Bé. Les coses han quedat així. No volem que la nostra intemperància comprometi la guerra antifeixista, i per tant callarem.

Però hem de dir a les dotzenes de milers de Treballadors que es volien jugar la vida per nosaltres, que moltes gràcies. Que ja sabem d'on ha sortit aquest traïdor «No llegiu L'Esquella» i que dia vindrà que justícia serà feta.

Pot ser aleshores, aquesta mà oculta dels maçons que ha pertorbat la nostra tranquil·litat, en veure's els dits picats, es penedirà de la seva vilesa.

FRIED-
FELD.

— Prengui aquest peix, que es porta l'oli i la cua.

DON CLODOALDO S'HA PASSAT ALS NOSTRES RENGLES

Hem rebut la següent carta oberta tancada dintre d'un sobre:

«Sr. Director de «La Esquella de la Torracha»:

Muy señor mío y fraternal compañero: A los pocos días de haberme pasado, pues yo he sido español y antifascista de toda la vida, veo con asombro que todavía existe eso que ustedes llaman Cataluña y que no es más que el más rico florón de la corona de España.

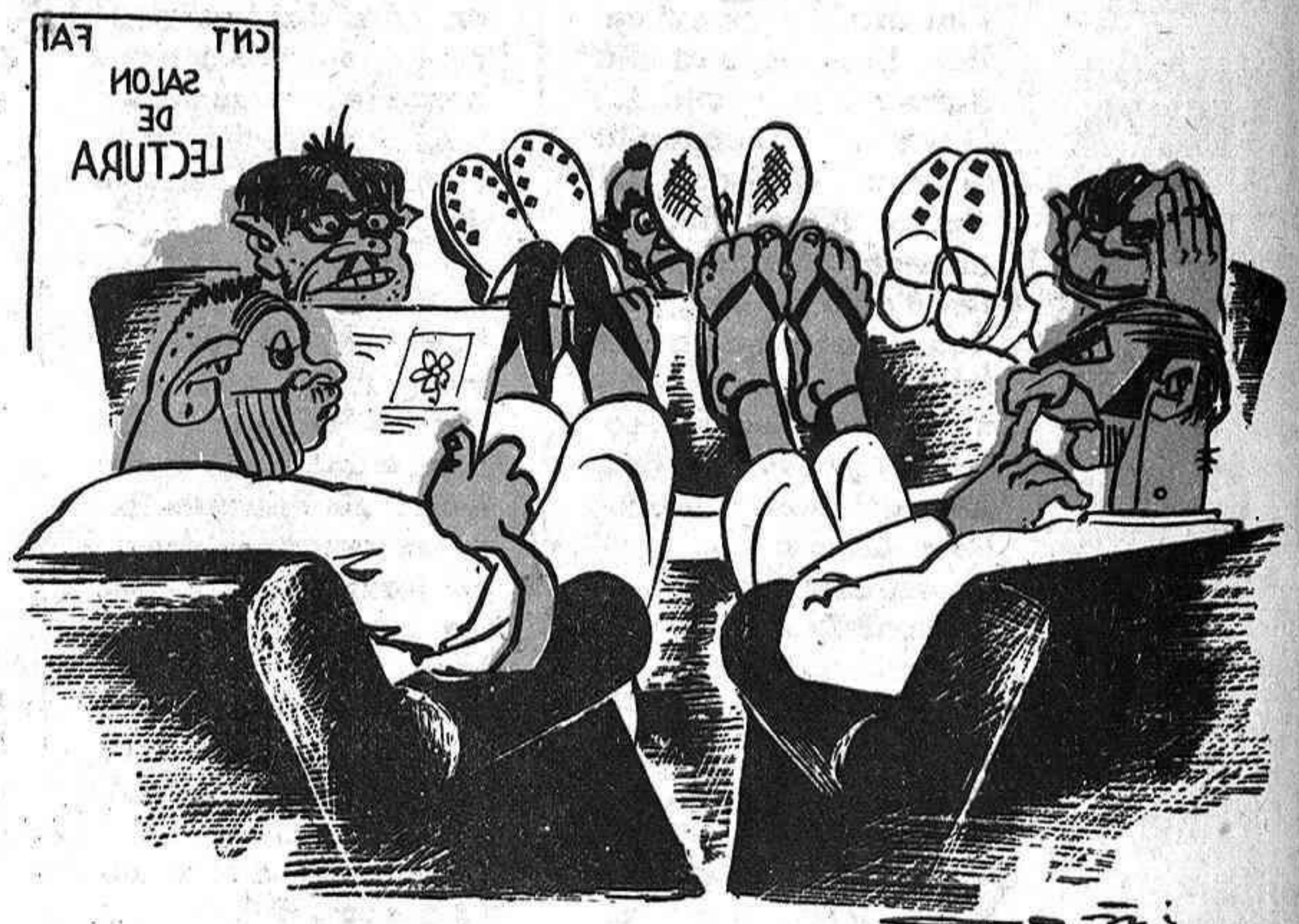
Cuando yo estaba en el otro lado, creía que eso del catalanismo era cosa que había pasado a la historia de los oprobiosos tiempos de la monarquía, pero voto a bríos que veo que no y por Barrabás que esto no puede continuar así. Hermanos o extranjeros, que dijo una vez alguien de cuyo nombre no quiero acordarme: pero ¿catalanes? ¡Qu'ái! Si somos españoles los que con la heroica sangre derramada por nuestros abuelos en Numancia, Sagunto, Cavite, Zaragoza y San Marcial; ¿a qué viene la anacrónica denomi-

nación de catalanes? La pluma de mi bombín se estremece al pensar que cuando acusamos a los rebeldes de recibir ayuda del extranjero, ellos pueden acusarnos a nosotros

de tener entre las nuestras, tropas que se llaman catalanas. Y eso sí que no; porque si, como algún fementido papelucho ha dicho, tiene esa región 150.000 combatientes en los distintos frentes, esos soldados no son sino españoles, de segunda categoría si se quiere, pero españoles al fin, y si esa región ha tenido dificultades a causa de españoles de primera categoría, allá ella, porque si son españoles verdad, derecho tienen a eso y a mucho más, como en Cuba y en Filipinas. Y si esa Cataluña ha acogido en su seno medio millón de refugiados, ellos están en su casa y no los fenicios catalanes a sueldo del judío Cambó.

Ya era hora que alguien recordara de este lado como desde siempre vienen recordándolo en el otro, que la culpa de todo la tiene Cataluña, esa hija espúrea de la Madre Patria. Ahora vamos por el buen camino y si la campaña de «El Socialista», «C. N. T.», «Adelante» y «El Mercantil Valenciano» se extiende, seguro estoy, por esas, que pronto nos hemos de entender los que estamos con el antifascismo y los que estamos con el fascismo. Salud y Arriba España.

Don Clodoaldo

— Que encara som catalanistes?

— No ho sé. Estic esperant el «C. N. T.» d'avui.

ALS PARES I MARES DE FAMÍLIA I SIMILARS

El problema dels proveïments ja no és problema per a nosaltres

Ara només falta que ens el resolguin segons les nostres solucions

Encara que aquest setmanari sigui considerat pels tècnics i altres persones de cervell atapeït com una publicació frívola i intranscendent, i més aviat perjudicial en els moments d'alta transcendència que des de fa un any estem vivint, són molts els lectors que, més pràctics, cerquen en les nostres pàgines la solució dels problemes que la vida, és a dir, la Vida els presenta, i és a aquests i no pas a aquells que ens dirigim. Es, per exemple, al Govern, al Conseller de Proveïments i al públic en general, ja que per la qüestió de què es tracta, ningú més que ells pot estar-hi interessat: el Govern, perquè és el que s'ocupa de la provisió de càrrecs; el Conseller de Proveïments, perquè s'ocupa d'aconsejar el proveïment de la població i el públic en general perquè, si no se sent proveït, se sent, en canvi, molt ben aconsellat.

Es, potser, que nosaltres volem resoldre el problema? No; de cap de les maneres, perquè si inconscientment ens poséssim a resoldre els problemes, de què parlaríem nosaltres i de què parlaríem els encarregats de resoldre'ls?

No; nosaltres no ens volem comprometre. Tot el més que farem serà presentar unes quantes solucions parcials per anar tirant a la reraguarda, seguint l'exemple del que ja es comença a tirar al front.

L'Ajuntament, per exemple, ja ha fet alguna de les coses que hauríem fet nosaltres si ens haguéssim posat a fer alguna cosa.

Voleu pa amb oli?

La distribució de l'oli, per exemple, és molt delicada. Voleu oli? Doncs ja està; agafeu la tarja de racionament i aneu a una botiga que no en tinguin; compreu l'oli, us prenen el tiquet i cap a casa.

Però, què fa la gent? Doncs la gent va a una botiga que veu que hi ha oli perquè hi ha cua; es posa a la cua i espera l'oli. I l'oli, és clar, s'acaba abans que la cua. I tot, per què? Perquè, per a evitar cues la gent va a les quatre de la matinada a esperar que obrin la botiga. Si el consumidor digués «no vull oli», tot seguit veuria com en sobraria i s'abdiraria el preu. Però ell, amb el seu «volem pa amb oli, pa amb oli volem», ho espatlla tot. Per menjar pa amb oli, entre altres coses, no se n'ha de voler. Però encara hi ha una altra solució, i és la Batalla de l'Oli, que la Generalitat no ha començat.

Així com la Batalla de l'Ou consisteix a criar pollastres al balcó, la Batalla de l'Oli consistiria en plantar-hi oliveres i posar aixeta a la soca, perquè tothom sap que, si l'olivera fa olives, l'obtenció de l'oli es complica extraordinàriament per causa d'aquest intermediari, que té una marcada preferència per fer d'entremès.

El carbó

El carbó és un altre dels productes que manquen i que moltes persones han substituït pels mobles de les cases on viuen. Aquest sistema, però, no és aconsellable perquè no sol donar gaire rendiment a menys a menys que els

mobles no siguin del que els crema.

El carbó escasseja per diverses raons. No és que es quedi als dits dels que el toquen, com diu la dita de l'oli, sinó que emmascara i, a més, hi ha una certa resistència absurda per part de les autoritats a acabar de deixar cremar els boscos que ens queden.

D'altra banda, allí on en fabriquen tenen una tendència, molt respectable per cert, a cobrar-ne el preu que els dona la gana i això encareix el producte, és clar, perquè, encara que la vella llei econòmica de l'oferta i la demanda ha estat arconada, cal tenir en compte que, quan d'un producte n'hi ha poc o al lloc d'origen el volen vendre car i ningú no s'hi oposa, el producte és car sense que ningú no en tingui la culpa. La nostra solució per l'abaratiment del carbó és cuinar amb gas i no sabem com encara no s'ha ocorregut més que als que tenen gas.

Les patates

Les patates són un altre cas com un cabàs, com un cabàs de patates, és clar. El consumidor no es fa càrrec que de patates no se'n cullen cada dia i, per tant, hi ha èpoques que abunden i altres que no. Ara és l'època que no, i s'han hagut de racionar, com l'oli, i la

gent, com en l'oli, s'entesta a fer cues. La solució que nosaltres propugnaríem seria combinar les de les patates i l'oli en el doble aspecte de la producció i la distribució. Per què, per exemple, si hi ha poc oli i poques patates, no s'allarguen els dos productes? Un quintar de patates crues no és res; però un quintar de patates fregides (chips) fan un embalum enorme i, com que les patates es portarien l'oli, tenim que d'un tret matem dues cues.

Hi ha, després, l'aspecte de la producció domèstica per mitjà d'uns caixons llargs suspesos de la barana del balcó. En aquests caixons, perquè produeixin patates, se n'hi sembren i per mitjà d'unes petites trapes que s'obren al cul del caixó, hom pot anant collint per sota les patates que la planta va ponent, com una gallina, sense que aquesta, la planta, és clar, no la gallina, se n'adoni, encara que la gallina tampoc se n'adonaria i matem així els dos pardals d'un tret.

Els ous

La Comissaria de Propaganda de la Generalitat ens ha donat ja el camí: guanyar la batalla de l'ou. Però la gent, com ja hem dit, ha seguit la consigna del cartell massa al peu de la lletra. En el cartell hi havia un

— Que no aneu al refugi?
— No senyor, no. Com que som refugiats, nosaltres.

gall i el públic s'ha llançat a la cria del pollastre. La batalla de l'ou no és qüestió del que molts es pensen, sinó de paciència. No es tracta d'ésser exigent i voler que us venguin els ous al preu marcat, sinó d'ésser hàbil i saber pagar-los a deu i dotze pessetes la dotzena.

El sabó

Per què va car el sabó? Per dues raons principals. Perquè sembla que no n'hi ha i perquè el que hi ha el fan pagar car als que el venen. Voleu cosa més clara? Però, i la solució? La solució també n'és:

La netedat és mitja vida, és clar. Però, i l'altra mitja? L'altra mitja és la brutícia. Per què preferir una meitat a l'altra?

El sucre

La solució del problema del sucre és la més senzilla de totes. No teniu sucre? Doncs aneu al cafè, demaneu cafè i us donaran sucre. Preneu el cafè sense sucre i us fiquen el sucre a la butxaca.

Em direu que no us agrada el cafè sense sucre? Bé; però amb el sucre que us heu guardat, us n'aneu a casa i hi preneu cafè amb sucre.

Els intermediaris

De tots els articles, però, el que s'ha apujat més és l'intermediari i, com que l'intermediari ha d'intermediar, els productes intermediats s'apugen també. És que l'intermediari s'ha apujat perquè no n'hi ha? Tot el contrari i ací es veu el desmentiment revolucionari de la llei de l'oferta i la demanda: com més intermediaris hi ha més car va tot. Solució?

Suprimir els intermediaris, és clar; però això no és possible, perquè hi ha massa organismes i comitès que seria labor contrarevolucionària suprimir i quedarien massa funcio-

— Està molt pensatiu. Què li passa?
 — El front el té preocupat.

naris, que ja guanyen prou poc, al carrer. Una altra solució és que tothom sigui intermediari i aleshores els intermediaris no podran intermediar, perquè tothom s'intermediarà ell mateix.

No voldríem ésser intermediaris entre l'opinió i el Conseller de Proveïments per no encarir la solució i per això ens limitarem a dir-li que provar-la és adoptar-la.

El «Comissariat de Propaganda» de la Generalitat prepara l'edició d'un llibre sobre «L'art d'aprofitar-se dels refugis». No serà apte per a infants.

— Per què en deuen dir «Comité Económico del Teatro»?
 — Es que fan tantes economies com poden.

El doctor

“Jo” Bibarrambla

col·laborador honorífic
de “L'Esquella”

Revolución espasmódica y catálisis hepática del síndrome adicional asténico

La guerra es formulismo

En lo íntimo de la política —inmensa ciénaga—, riñones, corazón, hígado, intestinos, pies; pies, ¿para qué os quiero? (exclamación popular; hondo sentido filosófico), se debaten la substancia consubstancial del equilibrio substanciado y el sentido diáfano, desatomizado, del economista —«homo aeconomicus»— en la enrarecida campana neumática de las fórmulas ($SO_4 H_2$). ($Na_2 CO_3 + CO_2 + H_2O = 2Na HCO$).

Estigmatismo y estolidez de la retaguardia

Ya lo dijo el ilustre barón Cuvier —casi tan ilustre como yo— proclamándolo con voz estentórea: «Dadme un pequeño hueso y yo os reconstruiré el animal». Yo voy más lejos y grito: Dadme la pista untuosa de la brillantina y os haré la vivisección del animal de nuestra retaguardia, pollo pera —fruto urbano. Renunciad a la idea peregrina de que este animal-fruto esté fisiológicamente organizado, igual que el resto de los animales. Aclaremos.

I. — Riñones —pocos riñones—, pero especiales.

II. — Vena porta —porta vena— sin relación con un hígado. Sin control urbano.

III. — Bifurcación de la arteria abdominal. Tendencia a la revolución en la retaguardia.

IV. — Nervio bucal atravesado por arteria maxilar izquierda. Afición a los Comités de barriada.

Parece increíble, pero todo esto es auténtico.

¡Eureka! ¡Suffici! Proceso —futuro y presente— del equilibrio embriológico de la REVOLUCION ANATOMICA del hecho diferencial de lo primario.

Disección falsa del cadáver y cadaverina

Los lignitos y antracitas —ya lo dijo el ilustre Peter Pynton y lo coreó el no menos ilustre Salomón Málaga— desempeñan un papel decisivo en nuestra guerra contra el fascismo. ¿Oferta? ¿Demanda? ¡Bah! CONCENTRACION AGLUTINANTE Y ESPASMODICA de la catálisis que ayuda a sentir.

Los lignitos están deformados por la misma profesión que ejercen. Y la vida es cara. Cara y cruz; a ganar tiempo, a cara y cruz. Y sin trampas.

Alza, en Wall Street, del manganeso y del tungsteno, baja de la piritita y de la ganga de hierro. Repercusión: estamos sitiando Al mudévar.

Lascivia de poder, visceralismo, secreciones endocrinas insuficientes y efebismo de Franco. Repercusión: derrotas facciosas en el sector Centro.

Y va a cambiar de piel; piel de gallina.

Internacionalismo ritmológico

Una geisha me aseguraba a mí, nadando al alimón en el Adriático, que los japoneses

no leían folletines, es decir, no tenían corazón. Consecuencia: astenismo remitente e influencia persistente sobre Roosevelt y, por tanto, como lógico corolario, toma por nuestras tropas de Villanueva de la Cañana. ¿Carbón? ¿Mercurio? ¿Amidas y aminas?

Es lo mismo; Pierpont Morgan al habla.

Lógica del hecho esquemático

Embriología y análisis, ordenación casuística de lo expuesto y deducción inmediata:

Ganaremos la guerra al fascismo. Ahora sólo me resta añadir: ¡Viva el amor!

KALDERS

— I presentareu recurs davant la Societat de Nacions?
— Ca! Els japonesos sols ja ens donen prou feina.

SORTINT AL PAS D'UNA MANIOBRA

La maçoneria en fa un gra massa...!

« Un Frac-mason »

Nosaltres també diem: prou!!!

mant-los una ètica combativa per a amar tirant sense prendre mal.

Però nosaltres ho hem fet amb l'amor dels qui treballen i amb el treball dels que xerren i escriuen i ara que políticament ja tenim bastida l'estructura d'un ordre nou, amb més dret que tots els federals que es fan i es desfan, ara la maçoneria, d'amagatotis, es vol f... de viu en viu el fruit encara verd del nostre esforç i l'estructura de tot un nou ordre que hem bastit sense passaport, ni sense haver de guillar com han fet altres que posats a bastir estructures n'han bastides molt menys que nosaltres.

D'AMAGATOTISI

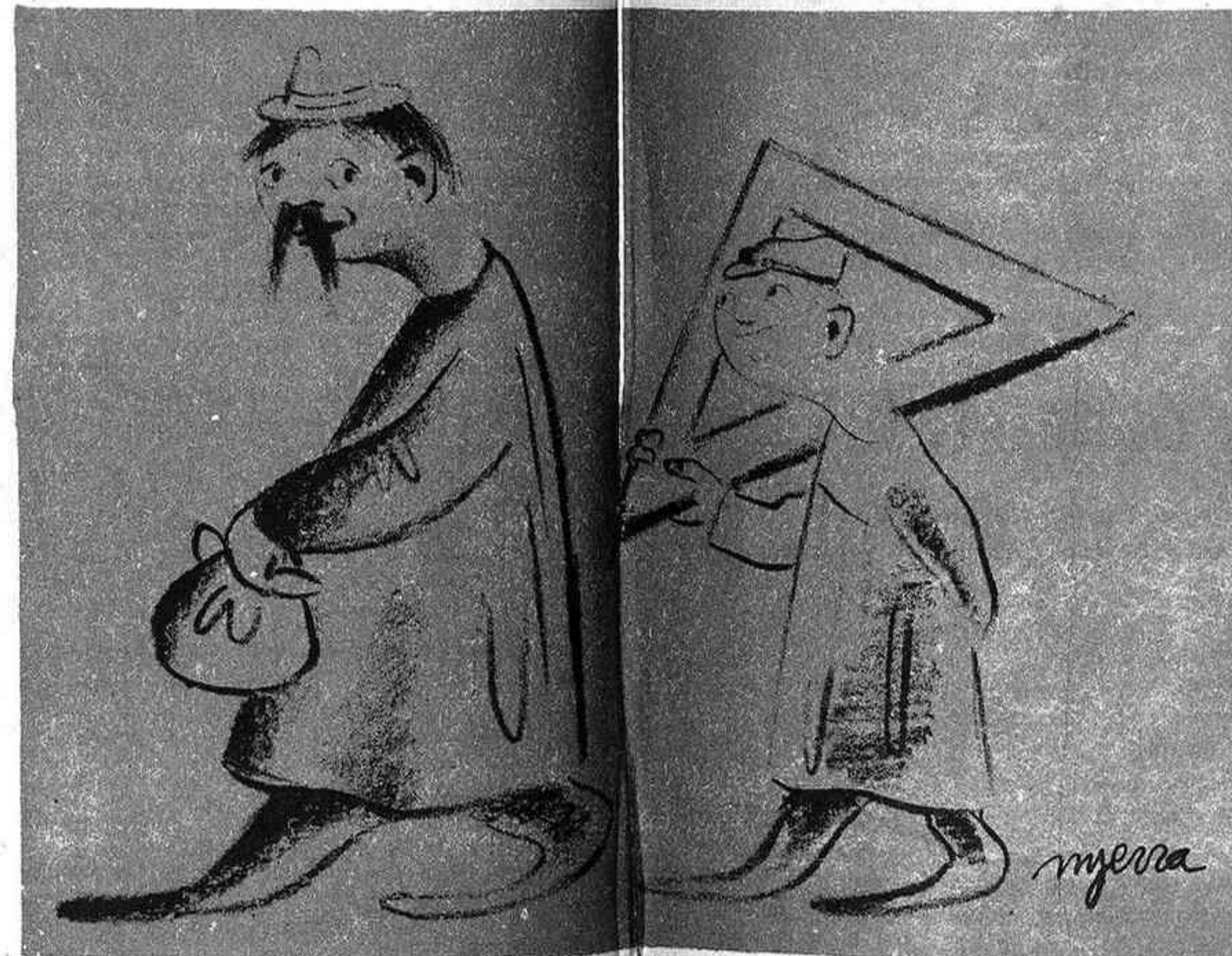
El sistema és innoble, com tot el que es fa d'amagat, però no pot negar-se que és eficaç i que representa un perill per al present i per al futur de l'antifeixisme en general i molt particularment de l'antifeixisme particular, que ha estat la base de la gran creació político-social que és el P. R. O. U. com a organització de petites masses petit-burgeses.

El sistema és infalible, car un maçó en fa cent i com que els maçons han de jurar ésser-ho en secret i negar-ho si se'ls demana si ho són, resulta que de fet ho són tots els que diuen que no ho són i com que els que no ho són també diuen que no ho són, com els que en són, també

en són i, per tant, n'és tothom, fins i tot els que ens creiem que no en som i diem de bona fe que no que no en som.

¿Entesos?

Es d'aquesta manera tan singular i tan paradoxal que ens trobem al ball i hem de ballar i com que els maçons no volen la guerra ni la demagogia, ni la lluita de cap mena, resulta que els pocs i pobres militants del P. R. O. U. estan minvant a bastament l'escassa força combativa que els quedava i és ací que hi ha el terrible perill que la maçoneria, tot

« El Gran Maestro Arquitecto y su Aprendiz »

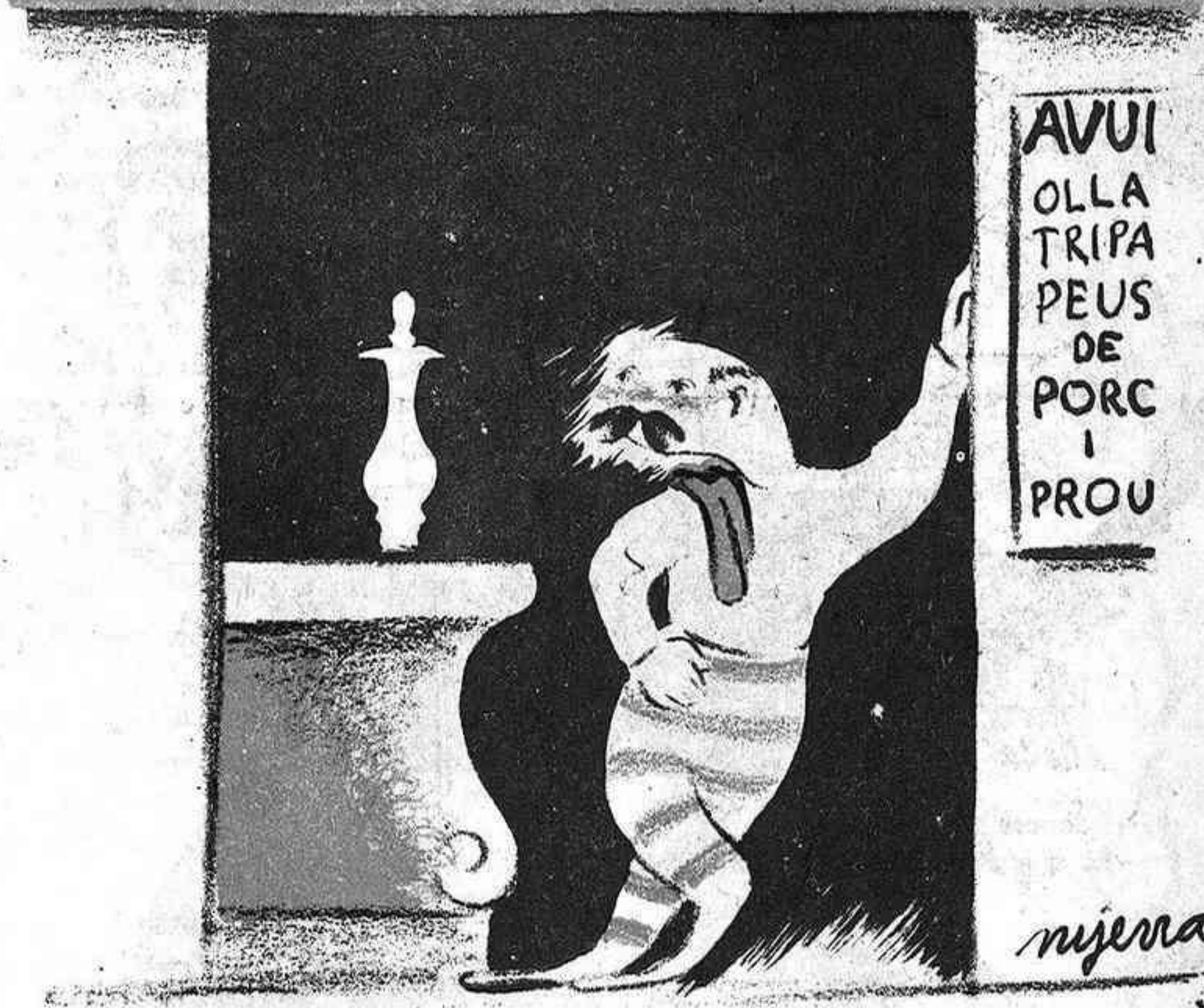
El P. R. O. U. està resultant víctima d'una desenfrenada ambició del proselitisme secret

i que és ella massa activa, ens converteixi a tots plegats en «durmientes» o ensopits i acabi la lluita que sostenim per la nostra gloriosa causa, sumint-nos a tots plegats, els d'ací i els d'allà, en una eterna migdiada pacifista pancista i enxufista.

PERO, NO SERA!

Nosaltres complim un deure elementalíssim denunciant la maniobra que amenaça estemordir el P.R.O.U. i fer-se extensiva encara a tots els altres partits i partidets polítics de la reraguarda.

TABERNACULO

AVUI
OLLA
TRIPA
PEUS
DE
PORC
I
PROU

« Jefe del Tabernáculo »

No volem limitar-nos solament a denunciar els fets, sinó que anem més enllà com sempre i oferim també les solucions necessàries per a solucionar allò que si es bada no serem ja a temps de solucionar.

La solució consisteix en desmascarar la maniobra arrencant-li violentament la màscara i el rostre i evitant que la maçoneria, que n'està fent un gra massa, segueixi fent-ne un gra massa fins que ja no siguem a temps de deturar-la.

La solució més radical, en el bon

sontit de la paraula, és que ens fem tots maçons i que un cop fet el jurament i investits del «mandil», comencem a dir tots que no en som i comencem simultàniament a creure'ns uns el que diem els altres, fins que uns i altres tiguem convençuts que efectivament no en som, i aleshores el perill s'haurà esbandit i el P. R. O. U. a l'avantguarda del perill haurà salvat tots els altres partits i partidets polítics que es teixeixen i es desteixen.

EL GRAN-JA-ORIENT

El darrer joc feixista a... Barcelona

Quan les Patrulles de Control, funciona que funcionaràs, ens anaven deixant sense un facciós a la reraguarda, tothom deia: «Almenys, però, ens deixen sense un facciós a la reraguarda» i s'adormia esperant que pogués ésser facciós.

Els pintors a l'oli estan a l'aigua. Ara que tenen compradors, els falta oli.

Quan ja no va quedar cap feixista, varen dissoldre les Patrulles i té; va resultar que s'havien equivocat i que a qui havien eliminat era als antifeixistes, i tot seguit els facciosos varen començar a bellugar la cua i la llengua i ara dirien que us trobeu a Salamanca.

—Perdoni —diu que va dir un a un pobre executat—; em pensava que era feixista.

I l'executat li va contestar:

—Tiri, home, tiri!

Però l'altre ja havia tirat.

I ara aneu per les terrasses de cafès i orxateries i, ja ho hem dit, sou a Salamanca. La darrera gràcia feixista és agafar un paper quadrat i anar-lo plegant i després fer-hi uns talls i surt una creu gammada. No ens estranyaria que, quan la policia els demanés la documentació, distrets, li ensenyessin el joc.

Els seus «mosques» deuen ésser tsé-tsé. Només amb l'intent de «picar-nos», ens han encomanat a tots la malaltia de la son.

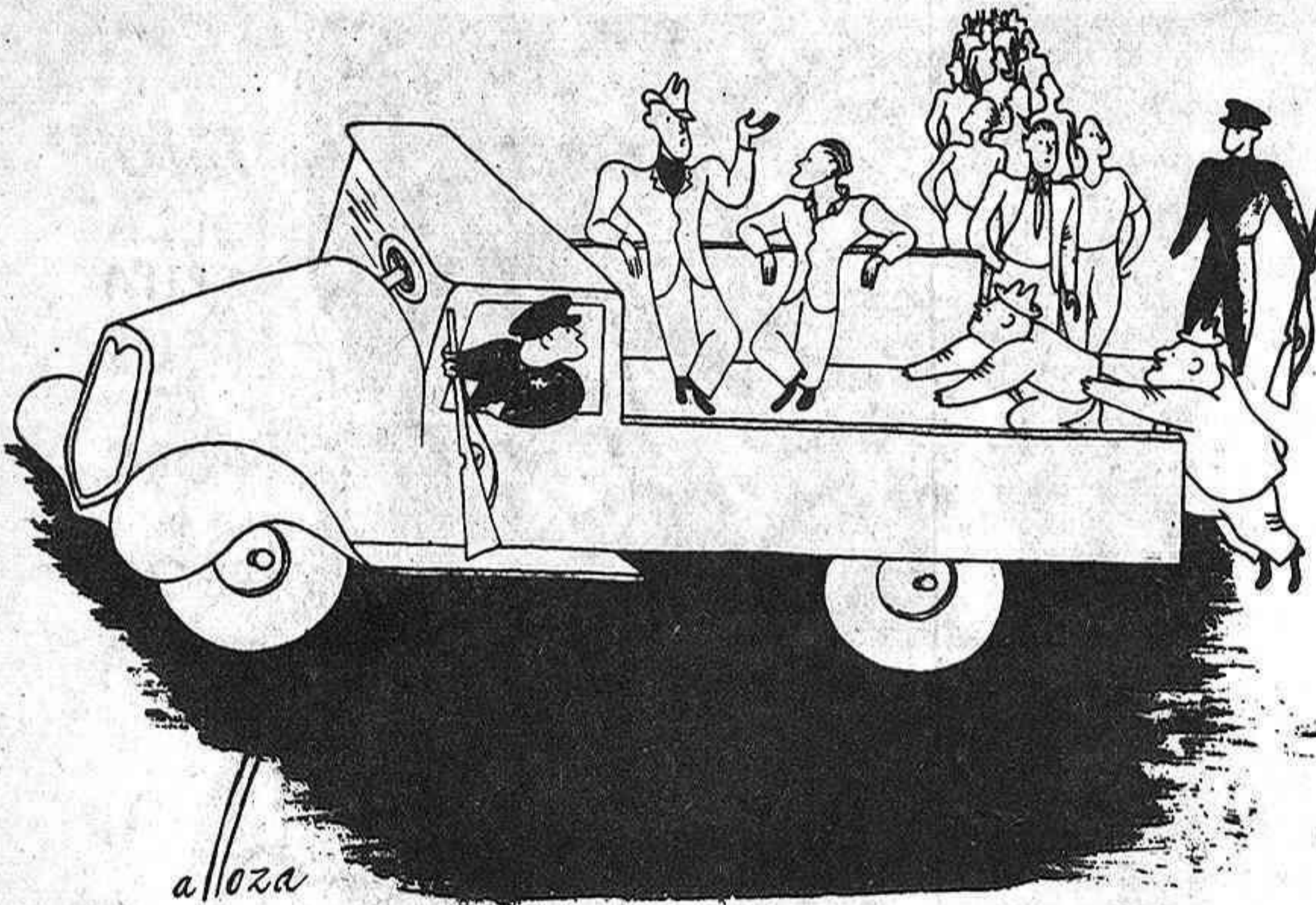

Subi.

«ANTECEDENTS I DOCUMENTS»

—Per qué t'han agafat? Que no tenies documents?

—Sí, però és que a més de documents, tenia antecedents.

alora

-- I doncs? A tu també?

—Es que portava massa documentació.

Ja és aquí

AQUEST MATI, A LES 6'45, HA ARRIBAT LA CONTRAREVOLUCIO

Tal com estava anunciat per «Solidaridad Obrera», ha arribat avui per l'estació de França, la Contrarevolució.

Contra el que tothom s'imaginava, es tracta d'una senyora de mitja edat, arregladeta, una mica passada per les empentes de la vida.

En descendir del tren, ha preguntat de seguida per les Patrulles de Control, i en dir-li que eren a París a menjar el «pollastro allo Spiedo» de l'emigració, la digna senyora s'ha mostrat molt compungida.

Dues camionetes de policia «ad hoc», tramesses per revisar la Contrarevolució, han

demanat els documents a l'esmentada senyora. La senyora ho portava tot al corrent: la carta de treball, els carnets sindicals, el rebut de lloguer del mes corrent, etc., etc., i el full de mobilització per indústries de guerra.

En tractar de l'allotjament de la digna senyora, el Comitè de Recepció ha optat per l'«Hotel Falcon», però la senyora ha palesat una marcada preferència pel Convent de Sant Elies (al cel sigui).

Abans de dirigir-se al seu allotjament, la senyora ha demostrat molt interès a visitar les orxateries de la Rambla de Catalunya i

del Passeig de la gràcia de Pi i Margall.

Asseguda davant d'un «Turró Vaticà frap-pé», la senyora ha pronunciat les següents paraules:

—Això és una glòria!

Seguidament la Comitiva s'ha dirigit al seu objectiu, on la senyora quedarà definitivament allotjada.

Sabem que «Solidaridad Obrera» prepara un extraordinari, a primera pàgina del qual hi haurà, a divuit columnes, els següents titulars:

«¿Somos profetas o qué?»

La Gran Crítica Literària

Enrique Manobens. "Crónica de la guerra". - Vicenç Prat. "Romanço d'Amor i de Guerra". - Jordi Juan Riquer. "Metges o... traficants"

Nombrosos escriptors, mancats del control que suposa l'existència d'una revista literària, ens han demanat que L'ESQUELLA exerceixi damunt d'ells una missió orientadora, com l'exerceix ja damunt tants i tants aspectes de la vida ciutadana. No hem pogut negar-nos-hi.

De manera que farem la crítica de totes les obres de les quals ens siguin tramesses dos exemplars. Si hom ens trameta quatre exemplars, ens sentirem més inclinats a la benevolència, i si ens en trameta quinze o vint, és gairebé segur que en farem elogi d'acord amb les il·lusions de l'autor.

Enrique Manobens. «Crónica de la guerra». — En aquest llibre petit i prim com una llibreta, el jove i, a desgrat de tot, culte literat Enric Manobens se'ns mostra molt apretat de forma. Posseïdor d'una gran erudició, Manobens omple la seva obra de paraules estrangeres, com «¡Meine Mutter...!» i «Katharine Hepburn», que impressionen favorablement l'esperit del lector.

Amb un estil viu i trencat (trencat, s'entén, sense malmenar els interessos de ningú) l'autor ens fa seguir els camps de batalla, cosa que no ha aconseguit el Govern amb tots els seus decrets i totes les seves ordres.

Per demostrar que la seva cultura no té aturador, Manobens es permet la filigrana de començar un dels seus articles de la següent manera:

«Vi è una Nazione, nel mondo, che porta, sulla sua bandiera, il titolo, di mobiltà di essere la madre della civiltà. Questa Nazione è l'Italia.»

No sabem com s'ho fa. Dóna cap a tot i té temps, encara, de revelar-se com un excel·lent poeta:

«El vino que vende Asunción
no es blanco ni es tinto
ni tiene color...»

O bé aquests versos magnífics, que evocuen els millors temps de Paul Verlaine:

«Y si no se le quitan
bailando
los dolores a la
tabernera...»

En resum, és aquesta una obra que cal llegir. Felicitem des d'aquí la «Subsecretaria de Propaganda, Valencia» per la recopilació d'aquests articles d'un jove que, no per ésser jove, no ha d'envejar res als vells ni als de mitja edat. Molt bé, Manobens!

Vicenç Prat. «Romanço d'Amor i de Guerra». — Fa molt temps que havíem d'haver fet la rescensió d'aquesta novella cabdal de la literatura manresana, però les múltiples ocupacions que ens ocupen, ho han impedit fins ara.

Cal remarcar que el Romanço i l'Amor omplen el llibre, però que la guerra només hi surt una mica, només per fer vendre més el llibre.

Vicenç Prat, que pren una posició ben concreta en el problema de Sabadell (comença així un article de la novella: «Era un home jove com nosaltres, més corpulent i una mica fatxenda: semblava de Sabadell.»), sembla que es proposi, a desgrat de tot, plantar en terra de Manresa la literatura de Sabadell. Per veure fins a quin punt reix en aquest lloable propòsit, cal llegir el «Romanço» i trobar que Vicenç Prat és un home de grans possibilitats, com ho trobem nosaltres.

Jordi Juan Riquer. «Metges o... traficants?»—

Aquesta obra és una veritable enciclopèdia, car, a més d'ésser un tractat de patologia dels metges, ens assabenta de les edificants vides privades dels homes de ciència, comprèn el més complet compendi de vicis i aberracions sexuals i com de propina ens hi posa la guia nocturna, tot pel modic preu de set i mitja.

Defectes a remarcar: l'autor fa més cites que la Carmeta i, en canvi, comet l'imperdonable oblit de no citar la famosa màxima

de «Serafin el Pinturero»: «Médicus àsinus mundus es plenus», que tan bé hauria anat si l'hagués entafurada en qualsevol lloc visible.

Una pregunta a l'autor: Joan Lleonart Casas, que ens cita, és el «sabio universal»?

De «Metges o... traficants?» n'hem tret dues conseqüències: primera que així com hi ha metges que es dediquen a activitats més lucratives que honestes, es podria crear una especialitat que estalviaria subterfugis: la dels metges aptes per a suïcides i la segona, que és llàstima que en Jordi Juan Riquer no obri una botiga de metge, si encara no ho ha fet, faria quartos, puix que es veu que de medicina en sap tanta o més que un metge de deu «duros».

— com és que l'autor cita

— A la qual! A la qual!

— No, filles, no. M'estimo més ésser cap d'arengada que cua de peix.

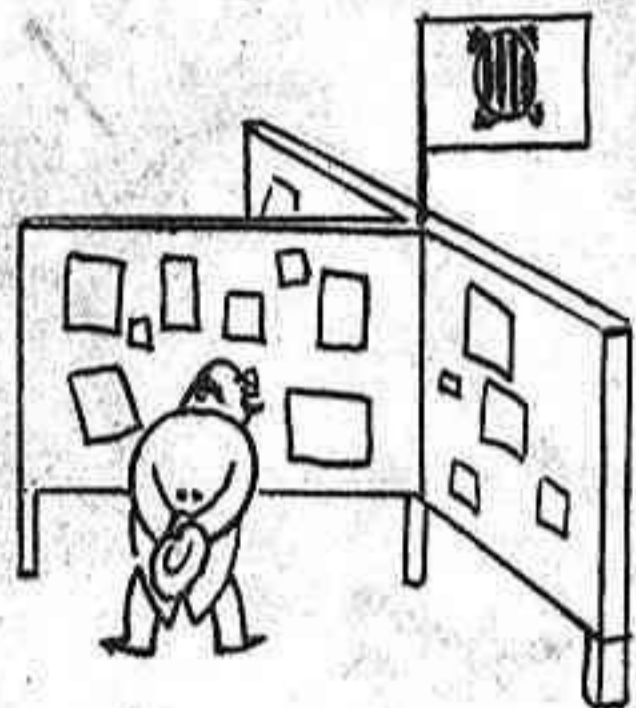
ESQUELLOTS

DE PARIS «STAND»

S'ha inaugurat oficialment l'«stand» de la premsa catalana al pavelló espanyol de l'Exposició de París.

En l'acte féu un vibrant discurs Jaume Miravittles.

També parlaren: el President d'Euzkadi, Aguirre, l'ambaixador d'Espanya Ossorio Ga-

llardo i el ministre Hymanns, que davant l'astorament dels catalans que són a París evocà la memòria dels voluntaris catalans que durant la guerra europea lluitaren per França a les ordres del general Joffre.

El moment fou força desagradable, segons per qui, encara que hom suposa que no hi havia segona intenció ni tercera.

60 QUILOMETRES DE DOCUMENTAL... VERGE

Ja té passaport aquell estimat company nostre al qual li fou denegat no fa gaire.

Aquell company que tenia tres pisos requisats i dues màquines fotogràfiques «Leika», també requisades, i una amigueta que ja ha marxat, també requisada, i 60.000 metres de pel·lícula verge per a documentals... també requisada. Ara ja té passaport i abandona els pisos, s'emporta les màquines i s'ha venut els 60 quilòmetres de pel·lícula documental, verge, perquè també marxa.

Bon vent!...

¿ES TRASLLADA A PARIS LA COMISSARIA DE PROPAGANDA?

Dies passats ocorregué un fet alarmant a la Comissaria de Propaganda, d'aquells que ocorren cada dia a l'esmentat centre oficial

i que fan pensar cada dia que potser l'esmentat centre oficial es trasllada cada dia en pes a París.

En anar com cada matí a treballar a l'esmentada Comissaria, el delegat de la sotsecretaria de Propaganda del Govern de la República quedà astorat en veure que el seu despatx havia desaparegut.

Pocs moments després li passava el mateix cas al delegat de la U. G. T. i encara uns moments més tard es repetia el cas amb el delegat de l'Associació d'Escriptors Catalans.

Només quedava el despatx del delegat de la C. N. T., que per cert es solidaritzà amb els seus des-despatxats co-delegats.

A hores d'ara no sabem encara com s'ha solucionat el triple cas de desaparició.

Esperem que torni de París un amic nostre molt xafarder que ens explica tot el que passa a ca'l Met per a donar als nostres lectors la darrera etapa d'aquest episdic melodrama.

ERA OFICIAL

L'altre dia un tinent del campament de Pins del Vallès va anar a Telèfons, de Pins del Vallès.

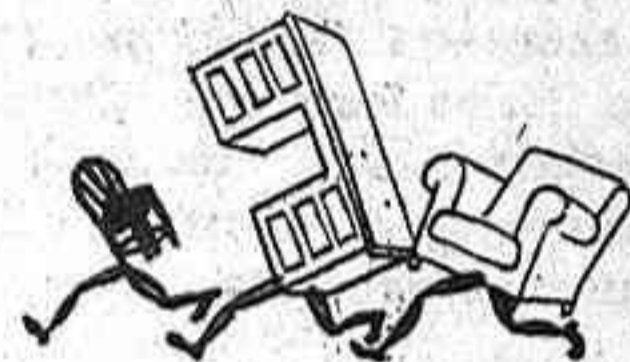
—Vinc per una conferència amb Barcelona.

—No podrà ésser; no n'hi ha per als particulars; només les oficials...

—Es que jo sóc oficial, que no ho veu?

MINISTRACIO, MINISTRACIO I MINISTRACIO

Els administradors de finques urbanes, gent de tot repòs, que havien d'estar bé amb el propietari tot robant-li el que podien i tot explotant el llogater per acontentar tothom, quan vingué la Revolució passaren el gran

tràngol perquè, és clar, havien votat per l'amo. Aviat, però, s'adaptaren i, com d'administrar(-se) no es pot negar que en sabien, seguien administrant el que podien, se sindicaren i, en constituir-se el Comissariat de la Vivenda, hi entraren d'empleats amb 500 pessetes de sou i el dret de fer broma a costa del nou ordre.

Ara, però, estan una mica esverats perquè després de la generalització vindrà la municipalització i l'Ajuntament no els vol d'empleats municipals, encara que hi ha algú interessat a encolomar-los-els.

Veurem si ho aconsegueixen. Ells, de totes maneres, tenen moltes esperances... en Franco.

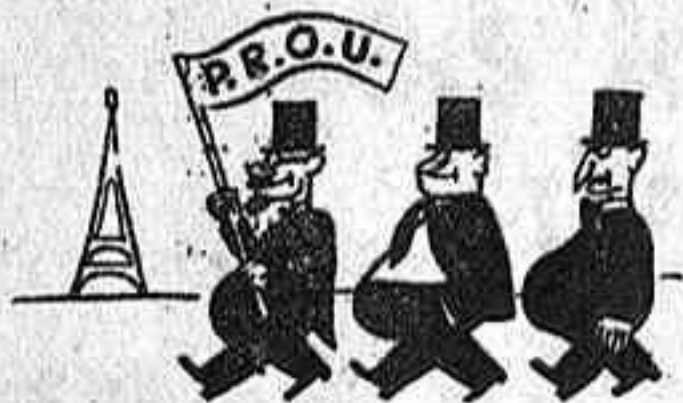
EL REPRESENTANT DEL P. R. O. U. A PARIS

Hem nomenat representant del P. R. O. U. a París el senyor Carulla i Soler, ex conseller de la Generalitat, que hagué de marxar de Barcelona a França quan encara no era ex Conseller de la Generalitat, amb un passaport fals a nom de Carulla i Soler, que és pròpiament dit un nom de guerra i de revolució.

Primer havíem pensat traslladar a París tots els militants del P. R. O. U. i nomenar un re-

presentant a Barcelona, com han fet altres partits catalanistes, però després hem optat per fer-ho a l'inrevés.

Com que no som gaire amics de Miravittles ni de Sbert... ni de Mèxic.

En fi, fet i fet, el senyor Carulla i Soler és un representant que ens fa quedar bé, car abans d'ésser nomenat ja ha fet el paquet... com es deia abans dels successos.

NO FAREM RES

Fa dues setmanes parlàvem d'aquell alt funcionari de Governació que ha marxat unes tres-cents vegades a París d'ençà que hi ha revolució.

Dèiem que feia ja quinze dies que no havia anat a França a veure la família i que això ens tenia contents i a punt de considerar-lo com dels nostres.

No farem res, però!

Ara que tot anava bé ha tornat a marxar sense cap missió especial, és just aclarir-ho, però ha tornat a marxar.

Estem esverats de pensar només el que dirà «Radio Veritat» que ha dit aquest alt funcionari de nosaltres en arribar a París, com fa sempre!

QÜESTIONS VITALS

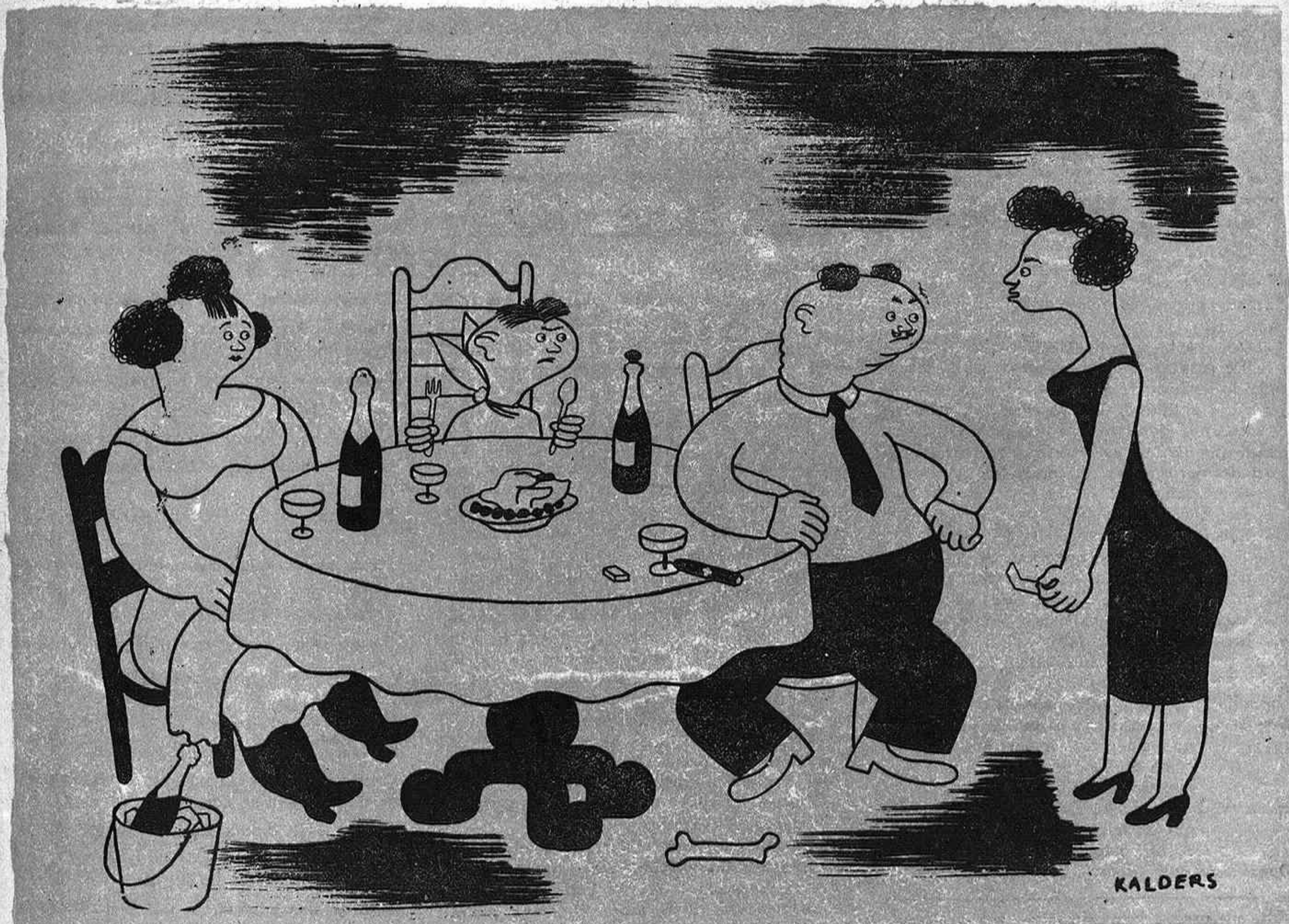
La sang, ¿a quin preu s'ha de vendre i qui en pot vendre?

La Revolució i la guerra ha fet néixer una nova professió: la de donadors de sang. Primer va ésser espontàniament, i cridats per la ràdio, que es presentaren. Molts, és clar, no servien i d'això aviat s'adonaren els que servien. «De manera que no tothom pot ésser donador de sang?» Aleshores això pot ésser una professió. I té, ja està. Els soldats donen la seva sang per la pàtria? Doncs els donadors de sang donen la seva sang als soldats que donen la sang per la pàtria.

Si els soldats formen un exèrcit, per què no n'han de formar un els donadors de sang? I ja està; l'han format i se'n diu «Agrupació de Donadors de Sang». Però, per què donadors en un poble productor? No seria millor «Agrupació de Productors de Sang»? Perquè, quan s'acabi la guerra, és de suposar que no la donaran pas, sinó que la serviran al poble

consumidor. Ara, però, hi ha una sobreproducció, perquè hi ha una gran demanda. I després? Serà aquesta agrupació una entitat platònica com l'«Associació de Tenedors de Marcs»? Si així fos, menys mal; però i si com a bons productors, es dediquen a intensificar el consum fomentant el vampirisme i servint la sang a domicili? Aleshores no hi ha dubte que això seria un gran perill, ja que és de suposar que l'Agrupació tindria les seves tarifes, mentre que l'incaut transeünt no col·legiat es podria trobar en qualsevol moment víctima de l'esperit d'economia, tan estès a casa nostra, del primer vampir aprofitat.

Es per això, i perquè reglamentari no solament la producció i el consum, sinó les tarifes i persegueixi l'amateurisme actiu i passiu, que cridem l'atenció del Conseller de Proveïments senyor Serra Pàmies.

KALDERS

— Què dius, noia? Que no has trobat «Crème Chantilly glacée»? Quin escàndol! Aquesta guerra acabarà amb tots nosaltres...

¿Qui ha dit que els obrers de l'espectacle cobren quinze pessetes?

Nosaltres, però, ara ho hem de desmentir

Un truc i repicó, exactament: tric tri tri tric tric — tric tricl, a la porta de vidre blindat del despatx del nostre director que som nosaltres i després que aquest hagué dit endavant! amb la mà al gallet de la metralladora, s'obrí la porta un pam i deixà passar un home de mitja edat, ni prim ni gros, més aviat més prim que prim, el qual, avançant de puntetes i amb una làmpara elèctrica de butxaca, encesa a la mà —eren les deu del matí—, anà enfocant tot el despatx fins que ens trobà.

—Ningú no ens escolta? —preguntà amb veu cavernosa.

—No! ningú no ens escolta —li contestàrem amb veu d'estiu.

—Bé; i ningú no ens veu?

—No; ningú no ens veu.

—El traïdor, no seria pas darrera aquella porta?

—No; no hi és.

—I el barba?

—Tampoc.

—Ah! Es que un servidor, sap?, és artista de teatre.

—Artista de teatre i veniu a aquesta hora de la matinada? Impossíble.

—Vinc a aquesta hora per estar segur de no trobar-hi ningú de la professió. Pel que fa a si sóc o no sóc artista..., què vol que li reciti. El «Tenoric»? «Los Dos Pilletes»? «La Corte de Faraón»? Potser li agradaria més «La Vida es Sueño», no? Allò de «Vive Dios que pudo ser». O potser «Lo Ferrer de Tall»..., «esmola que esmola...», fes dagues, daguer... O els «Espectres»? O pot ser «Cuida't de l'Amèlia»? Trieu i remeneu.

—Tot això us sabeu?

—Uil! Tot això i tot el repertori de l'Arxiu Teatral, i tots els papers. Per això vinc a protestar.

—Ah, veniu a protestar? De què?

—Dé què? D'un solt publicat en el setmanari de la vostra digna direcció en el qual es parla de si Hipòlit Làzaro cobra 15 pessetes diàries igual que qualsevol acomodador i s'insinua que això no està bé. Es per això que en nom dels artistes vinc a protestar.

—Sou cantant?

—No, senyor.

—Sou artista de vers?

—Tampoc; sóc acomodador. Si fos actor, em podria saber tots els papers? Nosaltres, els artistes de l'acomodació, hem vist tantes vegades totes les obres bones i dolentes que ens les sabem de cor. Miri:

Nena (veu prima): Galan, sois.

Don Diego (veu grossa): Y vos hermosa.

Nena (veu prima): ¿Qué sabéis?

Don Diego (veu grossa): Capullos vi

que me pintaron por sí

cómo no será la rosa:

vuestra mano y pie.

Nena (veu prima): Por Dios

que es muy gentil madrigal.

¿Sois poeta?

Don Diego (veu grossa): Ante el rosal.

Als cinemes barcelonins no es canvien d'estrenar «reprises».

—Bé, vaja; prou; Què és això? (veu prima).

Ai, bé, vaja, prou; què és això? (veu grossa).

—Es de «Nena Teruel» dels **hermanus** Quintero. Ja s'acaba.

—Bé; acabeu vós; què voleu?

—Ja us ho he dit; vinc a protestar de la insidia que heu publicat que guanyem quinze pessetes, perquè no és veritat.

—No és veritat? I doncs per què protesteu?

—Es que són menys.

—Ah, caram; i, com és això?

—Doncs que les 15 pessetes es cobraven quan tot era benefici; però ara... Ara tot són pèrdues.

—Potser la gent no va al teatre?

—Sí que hi va; però els jornals dels tren-cacadenes s'ho mengen tot. Hem d'ésser lliures!

—Així m'agrada.

—Doncs a nosaltres no. Miri; comencen per descomptar-nos un dos i mig per cent per mantenir els companys que tenen 65 anys.

—Això està molt bé.

—Sí; però aquests companys segueixen treballant.

—Es clar; per donar l'exemple.

—Després, calia nodrir la caixa per a les despeses dels viatges a París.

—Ah, aneu a París?

—Nosaltres no; ells. I per poder-hi anar han acordat editar un setmanari titulat «Espectáculo», que val 75 cèntims i l'hem de comprar tots els empleats.

—Ah, ja; per a il·lustrar-vos. De segur que

En Gonzalo de Reparaz sap qui guanyarà la guerra, però no ho diu perquè és molt modest.

el setmanari és il·lustrat.

—Sí, senyor; com nosaltres. I després, encara, ve la provocació del Govern i els obliga a pagar la contribució que puja a 262.000 pessetes per trimestre. Això, és clar, no es pot tolerar i, per protestar-ne, ens han rebaixat altre cop el jornal.

—Mira que tal. No podrien rebaixar la qualitat de l'espectacle?

—Oh! Això ja ho han fet des del començament; però ara, si han de pagar lloguer dels locals a l'Ajuntament, hauran de rebaixar-ho tot més encara.

—Ja; però, per què no apugen el preu de les localitats? Tothom ha de viure.

—Oh, ells ja ho fan i ho fan bé; però si s'apugessin els preus no viuria ningú.

—I doncs, quina solució hi veu?

—Quina vol que hi vegi? La Revolució.

—Però, no l'heu feta?

—No pas tota. Ara voldríem que la policia ens provoqués i, com que tots nosaltres som fervents revolucionaris amb carnet obligatori de després del 19 de juliol, veuria el melodrama que s'armaria. Ni en Rambal.

—Però, per què us preocupa tot això? No sou acomodador?

—Sí, senyor; per això sóc del Sindicat d'Espectacles Públics.

—Trobo que més aviat hauríeu d'ésser del Sindicat de la Distribució.

—Home..., té raó! Mai no hi hauria pensat. I, caminant endarrera i saludant, féu mutis. Tancà la porta, la tornà a obrir, saludà, la tancà, la tornà a obrir, tornà a saludar i no sabem el que hauria durat la cosa si al guàrdia de la circulació de la cantonada no se li acut tocar el xiulet.

Correu i remeneu

Pol o el Kok. — Ja no és d'actualitat.

Crisòstom. — Vàrem aprofitar alguna cosa de la vostra tramesa anterior. El que tracteu en l'últim escalfa poc.

González Laca. — «Locuela».

Sargantxeta. — Aprofitem això dels PICNICS.

Datzira. — Sereu atès. Agraïts al vostre oferiment.

Tim-Tom. — No; això no és un pinyol. A penes és un fa, si fa no fa.

Sotrac núm. 1. — Aquí, sotrac núm. 2.

135 Brigada Mixta, 2n. Batalló, Beniarés (Osca). — Ja sou militants del P. R. O. U.! Aviat editarem els carnets.

El carro del vi. — El retall és innocent.

Un que encara hi veu. — No volem res «en serio».

Faisan con sanfaina. — Queda desplaçat.

Nap. — No.

Japó. — El nostre és un setmanari seriós.

Joan Tramuntana. — Massa sopar per un obrer i camperol.

Pau Llest. — Sou l'afiliat 888.888 del P. R. O. U.!

Un de tants. — Prenem nota del vostre suggeriment.

S. Lafuente. — L'hermita i el riu.

Assidu lector. — Ho aprofitarem algun dia.

Aquell. — Aquesta setmana tractem aquest assumpte.

Badó. — Queda ingenu.

Samok. — Massa alegre i confiat.

Conrad. — La vostra tenacitat en escriure hem d'interpretar-la com una amenaça?

Nyedí. — El dibuix ens agrada; els xistos no tant.

Al Kowe. — Vostè ho ha dit.

J. Miravittles i Bonet. — La vostra defensa ens ha pres totalment el cor.

Conrad. — Aneu enviant sobres grossos com aquest.

**¿Voleu llegir tots
els llibres en
tots els idiomes?**

Adreceu-vos a

**LLIBRERIA
LA INTERNACIONAL**

**Balmes, 22
BARCELONA**

**MANUFACTURES GRAFIQUES
B. SIRVEN S.A.E.**

(EMPRESA CONTROLADA PELS SEUS OBRERS)

•
**Articles de reclam
Edicions d'art
i pedagògiques**

CORTS 752 A 756

TELEFON 50883

"TIPOS DE CONFIDENTES"

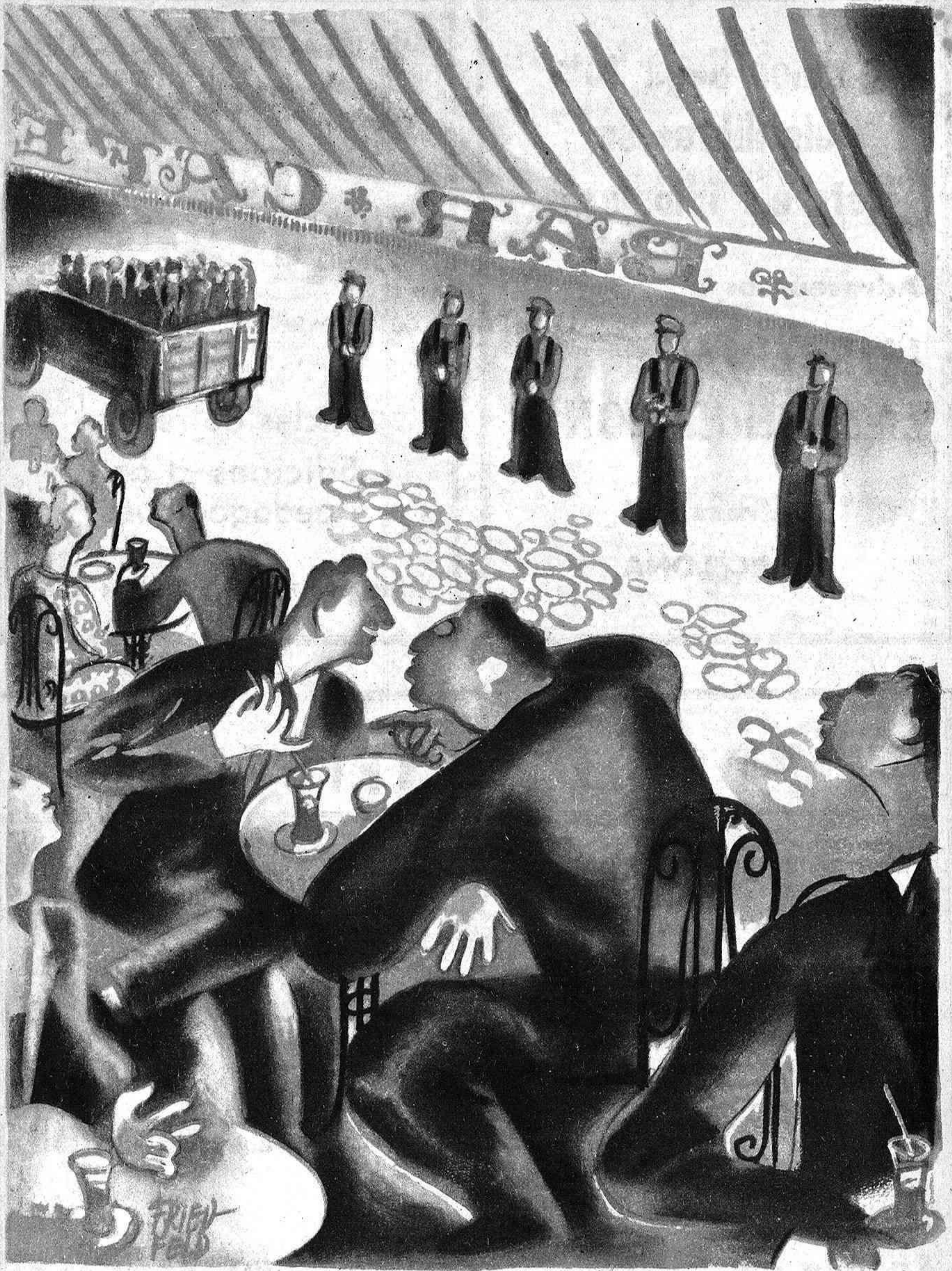
**Mètodes d'espionatge i provocació
de la policia durant l'època tsarista**

PREU: 30 CENTIMS

Comandes a

**"Publicacions Antifeixistes, Cooperativa Obrera de Distribució"
(P. A. C. O. D.)**

Rambla del Centre, 17. Apartat n.º 890. Barcelona

— Escolta Felip: avisa la dona que avui no soparé a casa.